

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću i Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek
„Javni dijalog o sudbini ubijenih i nestalih: Mi pamtimo – a vi?“¹

Obitelj Cindrić - ubojstvo Stjepana i Paule Cindrić

Studija slučaja

Zagreb, travanj 2021.

Pripremio: Jurica Vitković

---

¹ „Projekt „Javni dijalog o sudbini ubijenih i nestalih: Mi pamtimo – a vi?“ podržan je sa 149.999,99 € financijske podrške Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP i Norveških grantova. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost *Documente* – Centra za suočavanje s prošlošću i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda“.

Sadržaj:

1. Uvod.....	3
2. Početak rata i život prije njega.....	3
3. Rat u Petrinji	4
4. Period zarobljeništva i Katarinin odlazak iz Petrinje	4
5. Ubojstvo supružnika Cindrić	5
6. Povratak u Petrinju	6
7. Sudski procesi; parnični i kazneni postupak.....	7
8. Zaključak.....	10
9. Kronologija	10
10. Literatura	12

1. Uvod

Ratna zbivanja na području Petrinje ostala su upamćena po više od dvije stotine pedeset civilnih žrtava i gotovo posve razrušenom gradu. Studija slučaja o ubojstvu bračnog para Cindrić prikazat će kontekst rata u Petrinji koji je doveo do ovog zločina. Osim arhivske građe proizašle iz *Documentine* baze podataka, kao temelj ove studije korišten je intervju s Katarinom Bešlić, kćerkom ubijenih roditelja Cindrić. Intervju je snimljen 12. prosinca 2020. godine u sklopu kampanje za prava civilnih žrtava rata koju provodi *Documenta* – Centar za suočavanje s prošlošću i SNV. Katarina Bešlić direktna je svjedokinja rata u Petrinji koja iz prve ruke svjedoči o početku rata i najintenzivnijim napadima na grad. Spletom okolnosti uspjela je pobjeći iz grada i tako se spasiti dok su njezini roditelji, ugledni stomatolozi, ostali zarobljeni u vlastitom podrumu iz kojeg su odvedeni i ubijeni. Ubijeni su samo zato što su bili hrvatske nacionalnosti.

2. Početak rata i život prije njega

Stjepan i Paula Cindrić bili su supružnici i ugledni doktori stomatologije koji su zajedno vodili stomatološku kliniku u Medicinskom centru Petrinja. Stjepan je rođen 13. prosinca 1948. godine, a Paula 13. kolovoza 1943. godine te su zajedno živjeli u Petrinji na adresi Kačićeva 7. Bili su ponosni roditelji dvoje djece, Alojza Cindrića i Katarine Bešlić, rođene Cindrić. Kako navodi Katarina Bešlić, Stjepanova i Paulina kćer te direktna svjedokinja rata u Petrinji koja je na njegovom početku imala 15 godina, „prije rata smo živjeli jako lijepo. Život nam je bio predivan. Brat i ja smo imali prekrasno djetinjstvo“ (Bešlić, 2020). Radom u stomatološkoj ordinaciji bračni par Cindrić upoznao je veliki broj ljudi iz Petrinje i okolice koje je nesebično liječio. Također, supružnici Cindrić su zbog svojeg visokog obrazovanja i zapaženog posla imali vrlo dobre materijalne uvjete te egzistencija njih kao i njihove djece nije bila ugrožena. Početkom 90-ih godina u Petrinji i njezinoj okolici se počelo osjećati nadolazeće pogoršanje društvene atmosfere uz sve češće verbalne i političke ekscese. Katarina je u tim trenucima imala 15, a brat Alojz 18 godina. Katarina pamti: „osjetilo se u zraku da se nešto sprema, međutim mi kao djeca to nismo smatrali nečim strašnim“ (ibid.). No pripreme na rat intenziviraju se krajem 1990. te u prvoj polovici 1991. Naime, „nastavak pobune Srba u Republici Hrvatskoj doveo je 21. prosinca 1990. do proglašenja nelegalne Srpske autonomne oblasti (SAO) Krajine“ (Štefančić 2019: 801). Katarina se sjeća kako su već na proljeće i ljeto „1991. počeli napadi u okolnim selima iznad i okolo Petrinje“ (Bešlić, 2020). U napadima Jugoslavenske narodne armije (JNA) i srpskih jedinica stradalo je puno ljudi. „Ukupan broj ubijenih ili nestalih civila tijekom žestokih napada na grad Petrinju i okupacije tog kraja još uvijek nije posve precizno utvrđen, no kreće se oko 250 žrtava, od čega je najmanje 120 civilnih žrtava evidentirano u samome gradu Petrinji“ (*Documenta*, 2012). Tako se i život obitelji Cindrić uskoro posve promijenio: „Tog zadnjeg ljeta mog djetinjstva nisam mislila da će mi se život preokrenuti i otići u drugom smjeru“ (Bešlić, 2020).

3. Rat u Petrinji

Napadi na Petrinju tijekom 1991. godine postajali su sve učestaliji. Obitelj Cindrić preživjela je tri velika napada na grad, a svakog od njih sjeća se i Katarina koja je sa svojim roditeljima i bratom živjela u obiteljskoj kući. Iako je 25. kolovoza 1991. vrhovni zapovjednik Hrvatske vojske i prvi predsjednik Republike Hrvatske Franjo Tuđman boravio u Petrinji, 2. rujna dolazi do napada: „Neprijatelj je iz vojarne JNA napao iz svih oružja samo središte Petrinje. Grad se trese, zgrade gore, grmljavina ubojitog oružja odjekuje Petrinjom“ (Lucić, 2011: 157). Napad je prema Katarininom sjećanju „bio užasan“ (Bešlić, 2020), a osim pobunjenih Srba „u sukob se umiješala i oklopna postrojba Jugoslavenske narodne armije (JNA) iz petrinjskoga garnizona stvorivši „tampon-zonu“ između sukobljenih snaga“ (Štefančić, 2019: 802.). Drugi napad na Petrinju dogodio se 16. rujna te je u gradu ostavio velika oštećenja. „U tom strahovitom napadu porušene su kuće, zgrade, dječji vrtić i crkva. Pogođen je spremnik amonijaka kod Gavrilovića. Grad je bio pod ruševinama, a smrtno su stradali civili“ (Lucić, 2011: 159-160). Katarina se sjeća kako su „borbe trajale dan i noć“ (Bešlić, 2020), a grad je postajao sve razrušeniji. Svaki izlazak iz skloništa predstavljao je opasnost, pa su ljudi sve češće odlazili u improvizirana skloništa. Obitelj Cindrić se za to vrijeme skriva u podrumu obiteljske kuće u centru Petrinje. Život izvan skloništa postao je preopasan te su se ljudi počeli sklanjati u podrum u nadi kako će, nakon što napadi prođu, uspjeti izaći iz grada. Treći napad na Petrinju dogodio se 20. rujna 1991. kada je obitelj Cindrić planirala pobjeći iz grada.² Sutradan obitelj izlazi autom iz dvorišta, međutim ne mogu više nikuda, a napad na grad se nastavlja. Iako su napadi od 16. rujna do 20. rujna bili svakodnevnici, tijekom 20. rujna oni su bili najjačeg intenziteta: „U rujnu 1991. srpske snage na Banovini – postrojbe JNA i lokalni odredi Teritorijalne obrane – uspjele su zauzeti gradove Petrinju, Hrvatsku Kostajnicu i Topusko“ (Štefančić, 2019: 803). Preostali ljudi u Petrinji bivaju blokirani te pokušavaju pronaći rješenje za izlazak iz grada. „Branitelji Petrinje jedva su izdržali konstantne napade, a kada je zaprijetilo opkoljavanje, u poslijepodnevnom satima 21. rujna, uz žestoke borbe, izvlače se iz grada. S pripadnicima MUP-a, dragovoljcima i mobiliziranim hrvatskim vojnicima pružali su neprijatelju grčeviti otpor“ (Lucić, 2011: 160). Nakon neuspjelog pokušaja izlaska iz grada obitelj Cindrić se vraća u svoj podrum gdje ostaju zarobljeni. Katarina Bešlić prepričava kako iz podruma nisu mogli više ni na ulicu, a kamoli van iz Petrinje: „Počinje žestoki napad, počinju maltretiranja i počinje pakao za nas“ (Bešlić, 2020.). Mogućnost izlaska iz grada je odlaskom zadnjih petrinjskih branitelja potpuno nestala. Kada su roditelji Cindrić shvatili da u gradu više nema mjesta za život i da se mora otići iz Petrinje, bilo je prekasno.

4. Period zarobljenštva i Katarinin odlazak iz Petrinje

Katarina Bešlić je sa svojim roditeljima provela tri mjeseca zarobljena u podrumu vlastite kuće. Većina susjeda je za to vrijeme uspješno otišla na sigurno te je obitelj Cindrić u konačnici ostala

---

² Katarina Bešlić sjeća se nastale situacije i očevih riječi: „Pakiraj Katarina stvari, odlazimo zauvijek iz naše Petrinje, iz naše kuće – majka moja plače, a ja pakiram stvari“. (Bešlić, 2020).

sama. Uvjeti života bili su izuzetno teški te je boravak u podrumu postao puko preživljavanje. Kako se sjeća Katarina, „živjela sam 90 dana bez struje, bez vode i bez hrane, a moji roditelji i dulje od toga. Vodu smo imali iz bunara, a jednu kantu bi imali dva dana. Svijeće i baterije nam je kroz mali podrumski prozorčić davao jedan čovjek koji je ostao u Petrinji“ (Bešlić, 2020). Posljedice ratnih akcija, zločina i društveno-političkih događaja s područja cijele Hrvatske osjetile su se i u razrušenoj Petrinji. Katarina se posebno sjeća pada Vukovara jer su taj dan i cijelu noć odzvanjali zvuci slavlja srpskih paravojskih postrojbi uz torturu usmjerenu prema preostalim hrvatskim građanima: „Moj otac je cijelu noć imao pušku na čelu od lokalnog Srbina“ (ibid.). Idući dani donijeli su nastavak psihičkog zlostavljanja te su roditelji Cindrić pokušavali pronaći izlaz za svoju kćer. Prema Katarininim riječima, jednu noć je počelo lupanje po prozorima i podrumskim vratima. „Došao je čovjek srpske nacionalnosti koji je s tatom išao u razred te je ponudio mogućnost otkupa propusnice za mene“. Stjepan Cindrić to je i učinio te je s većom količinom preostalog novca otkupio propusnicu za Katarinu koja je preko Bosne i Hercegovine otišla u Beograd: „Moj put iz Petrinje preko Bosne u Beograd je trajao jako dugo i bio je bolan i mučan. Oprostila sam se sa svojim roditeljima znajući da ih više nikada neću vidjeti - osjećala sam to“ (ibid.). Katarina je odlaskom u Beograd pokušala pobjeći iz ratom zahvaćenih područja kako bi se spasila. U tim trenucima postojale su samo dvije otvorene opcije – azil u Grčkoj ili zadnji let avionom za München. Mnogo ljudi je tijekom Domovinskog rata odlazilo u Njemačku, a obitelj Cindrić je tamo imala i rodbinu pa je zato i Katarina odlučila otići na zadnji let za München nakon čega je aerodrom u Beogradu zatvoren. Tada maloljetna Katarina teško se probijala kroz gustu njemačku birokraciju i zakone.³ Iako je rodbina mislila kako više nitko od obitelji Cindrić nije živ, Katarina je uspjela doći do broja svoga strica te ga je zajedno s policijom na minhenskom aerodromu nazvala: „Stric je došao po mene i odveo me u Salzburg gdje sam živjela kod rodbine koja je brinula o meni. Nakon toga sam otišla rodbini u Rotterdam gdje sam živjela neko vrijeme, a nakon toga sam osjetila potrebu vratiti se u Hrvatsku, u Zagreb“ (ibid.). Katarinin brat Alojz spasio se iz Petrinje prije zatočeništva te je boravio izvan ratom zahvaćenog petrinjskog područja. Kako je situacija postajala sve gora uz redovite prekide komunikacijskih veza, ni Katarinin brat nije znao što se s njom događa. Odnosno, Katarininim riječima: „Moj brat nije znao da sam se ja izvukla iz okupirane Petrinje. Javila sam mu to iz Austrije i onda smo se našli u Zagrebu“ (ibid.).

5. Ubojstvo supružnika Cindrić

Alojz i Katarina su živjeli neko vrijeme zajedno u Zagrebu preko medija saznali sudbinu svojih roditelja. Točnije, 6. siječnja 1992. godine putem televizije je objavljeno „da je poznati bračni par liječnika, Cindrić Paula i Stjepan, ubijen u Petrinji. Sutradan u Večernjem listu također je objavljena ta vijest“ (Bešlić, 2020). Saznanje i prihvaćanje smrti roditelja za Katarinu i Alojza

---

³ „Policija me ispituje na minhenskom aerodromu u njihovoj prostoriji, a ja im objašnjavam da sam se spasila iz okupirane Petrinje, iz Hrvatske.“ (Bešlić, 2020).

bilo je jako teško posebice u kontekstu neuspjele razmjene civila koja je bila zadnja nada nakon dolaska UNROFOR-a na područje Petrinje. Postojala je mogućnost razmjene u Mošćenici pored Petrinje gdje bi ljudi bili prevezeni za Sisak, međutim supružnici Cindrić nisu dočekali razmjenu. Prema presudi Županijskog suda u Zagrebu (2 K-RZ-8/18) donesenoj 11. prosinca 2019. godine, „dana 6. siječnja 1992. oko 19:30 sati u Petrinji, optuženi Dragan Perenčević kao pripadnik milicije tzv. Republike Srpske krajine i NN osoba⁴ su ušli u kuću civila hrvatske nacionalnosti Stjepana Cindrića i Paule Cindrić te im naredili da izađu iz kuće i sjednu u osobno vozilo, nakon čega su ih odvezli u selo Jošavica u blizini Petrinje, gdje su im naredili da izađu iz vozila i kod kbr. 1 iz vatrenog oružja u njih ispalili više hitaca, zadavši im prostrjelne i ustrjelne rane, od kojih ozljeda su Stjepan Cindrić i Paula Cindrić na licu mjesta umrli“ (2 K-RZ-8/18). Prema istrazi koju su provele vlasti „Srpske autonomne oblasti Krajine“, a koja se navodi i u presudi Suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Cindrić i Bešlić protiv Republike Hrvatske* (Zahtjev br. 72152/13) iz rujna 2016. godine, „6. siječnja 1992. godine oko 20:10 vozilo marke Volkswagen je prišlo kontrolnoj točki gdje je i zaustavljeno“. Osobe na kontrolnoj točki svjedoče kako je „vozilo krenulo u smjeru K. D.K. je rekao da nije imao vremena u potpunosti pregledati vozilo, no da je vidio kako su vozač i suvozač nosili uniforme civilne policije. Također je vidio dvoje civila na stražnjem sjedalu – muškarca i ženu“ (Zahtjev br. 72152/13). Kasnije će se ispostaviti kako se radilo o Stjepanu i Pauli Cindrić za čije ubojstvo je „Županijski sud u Glini 28. siječnja 1992. otvorio istragu u odnosu na osobe X i Y zbog sumnje da su počinili ubojstvo protiv S.C. i P.C.“ (ibid.). Kako navodi Katarina Bešlić, „lokalni Srbi iz sela Jošavica su pred zoru došli u šumu kod prve kuće i tamo pronašli tijela svojih roditelja“ (Bešlić, 2020). Optuženi su iz automatske puške i pištolja ispalili više hitaca uslijed čega je „Cindrić Stjepan pored drugih povreda zadobio i prostrelnu ranu glave sa opsežnim defektom koštane i moždane mase, a Cindrić Paula prostrelnu ranu glave sa opsežnim defektom moždane i koštane mase, te tri ustrelne rane u predjelu stomaka, od kojih povreda su oboje umrli na licu mjesta“ (KIO-3/92). Tijela ubijenih supružnika su sanitetskim vozilom odvezena u vojarnu na očevid nakon čega je ih je „preuzeo stric koji ih je obukao i sahranio“ (2 K-RZ-8/18). Prema Katarininim riječima, tijela su potom prebačena „u mrtvačnicu na centralno groblje gdje su tri dana stajala na šatorskom krilu“ (Bešlić, 2020) nakon čega su sahranjena na pravoslavnom dijelu groblja gdje su pronađena⁵ tek nakon 1995. i VRO „Oluja“.

6. Povratak u Petrinju

Katarina Bešlić povratkom u Petrinju saznaje detalje i svjedočanstva koja su direktno povezana s ubojstvom njezinih roditelja. Prema riječima nekoliko svjedoka, jutro nakon ubojstva dolaze razne srpske paravojske formacije poput „Belih orlova, lokalnih Srba i dr. s tri kamiona. Tovarili

---

⁴ Prema rješenju Okružnog suda u Glini iz 28. siječnja 1992. godine radi se o Draganu Perenčeviću i Slobodanu Mutiću (KIO-3/92-).

⁵ Katarina je odmah po dolasku u Petrinju 1995. krenula u potragu za tijelima svojih roditelja. Prema njezinim riječima: „Našli smo ih na pravoslavnom dijelu, a potom smo ih ekshumirali i prebacili na katolički dio našeg groblja“ (Bešlić, 2020).

su stvari, krali su i pljačkali. Opljačkali su cijelu ordinaciju i kompletnu kuću iz koje su iznijeli sve stvari“ (Bešlić 2020). Kada su završili svoj pohod zapalili su kuću koja je izgorjela do temelja. Svjedoci su rekli da je to bio stravičan požar, a kada se Katarina 1995. vratila u svoju ulicu sve je bilo ravno. Jedino što je Katarina našla na zgarištu bila je „očeva limena pepeljara“ (ibid.). Povratak u Petrinju označavao je i novi početak u kontekstu razrušene Petrinje, uništene obitelji i izgubljene mladosti. Završavajući propušteno školovanje i Katarina i brat Alojz stvorili su svoje obitelji te su krenuli u „borbu za život gradeći sve ispočetka: od žlice, stolice, kreveta – nismo imali ništa!“ (ibid.). Bilo je to teško suočavanje s novonastalom situacijom u još uvijek razrušenj Petrinji, no, nakon što su uspješno osigurali osnovne životne uvjete te kada je Katarina rodila djecu, odlučila se na pravnu borbu za svoje roditelje.

7. Sudski procesi; parnični i kazneni postupak

Alojz i Katarina borili su se za pravdu kako bi institucije pronašle počinitelje i kaznile ih. Kako navodi Katarina, u početku pravne borbe „gdje god bi pokucali svuda smo naišli na zatvorena vrata“ (Bešlić, 2020) te zbog toga 13. ožujka 2006. tuže Republiku Hrvatsku. Podižu parničnu tužbu Alojza Cindrića i Katarine Bešlić protiv Republike Hrvatske „da im se na ime nematerijalne štete zbog smrti njihovih roditelja isplati iznos od po 500.000,00 kuna svakome“ (P-197/06-20). Općinski sud u Petrinji 9. ožujka 2007. godine donosi presudu prema kojoj se nalaže tuženiku Republici Hrvatskoj da isplati tužiteljima iznos od 300.000,00 kuna svakome na ime nematerijalne šteta sa zakonskom zateznom kamatom. Presuda je proizašla iz činjenice da je u ovom slučaju „nematerijalna šteta uzrokovana kaznenim djelom i to kaznenim djelom ratnog zločina protiv civilnog stanovništva te budući da za kazneno djelo ratnog zločina ne može nastupiti zastara kaznenog progona. Stoga u smislu odredbe čl. 377 Zakona o obveznim odnosima, po mišljenju suda nije nastupila zastara potraživanja naknade štete...“ (P-197/06-20). Također, u istoj presudi jasno je zaključeno kako su roditelji tužitelja „nastradali i ubijeni kao civili“ (ibid.). Međutim, tužena Republika Hrvatska je uložila žalbu na donijetu presudu te je Županijski sud u Sisku u vijeću sastavljenom od predsjednice vijeća Ane Beloglavac, članova vijeća Predraga Jovanovića i Liljane Miline, 3. prosinca 2009. godine presudio da se „uvažava žalba tužene Republike Hrvatske, preinačava se presuda Općinskog suda u Petrinji broj P-197/06-30 od dana 9. ožujka 2007. godine te se tužbeni zahtjev odbija“ (Gž-1217/07). Drugim riječima, tužba Alojza Cindrića i Katarine Bešlić odbija se kao neosnovana te se, u novonastaloj situaciji, tužiteljima Alojzu i Katarini određuje plaćanje parničnih troškova u iznosu od 52.500,00 kuna u roku od 15 dana. Pravno uporište za ovakvu odluku temelji se, s jedne strane, na (ne)razumijevanju odredaba Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija na kojem se temelji tužbeni zahtjev Cindrić-Bešlić, te s druge strane na shvaćanju odredaba Zakona o utvrđivanju ratne štete. Presuda iz prosinca 2009. godine konstatira da je „s obzirom na narav, te mjesto i vrijeme štetnog događaja (uboystvo nedužnih civila na okupiranom području Republike Hrvatske, tijekom Domovinskog rata) za zaključiti da se štetni događaj pravno treba smatrati ratnom štetom, pa tužena [država] ne odgovara za sporni

štetni događaj i nastalu štetu“ (GŽ-1217/07). Takva presuda direktno je ugrozila egzistenciju tužitelja i tužiteljice koji bi ovom odlukom zapali u teško financijsko stanje. Stoga u pokušaju revizije (Rev-848/10) traže ponovno razmatranje presude Županijskog suda u Sisku (GŽ-1217/07) iz 3. prosinca 2009. godine s kojom je pak preinačena presuda Općinskog suda u Petrinji (P-197/06) od 9. ožujka 2007 i kojom je odbijen tužbeni zahtjev podnositelja o naknadi štete zbog smrti roditelja. Međutim, presudom Vrhovnog suda RH (Rev-848/10) od 19. lipnja 2012., navedena revizija je odbijena te se Alojz Cindrić i Katarina Bešlić odlučuju na ustavnu tužbu protiv spomenute presude Vrhovnog suda (Rev-848/10) i protiv presude Županijskog suda u Sisku (GŽ-1217/07) iz prosinca 2009. Tužbu podižu 1. veljače 2013. godine te njome žele ukinuti navedene odluke i predmet vratiti Županijskom sudu u Sisak na ponovni postupak. Općinsko državno odvjetništvo u Sisku 14. veljače 2013. godine, isti mjesec kada tužitelji podižu ustavnu tužbu, Alojzu Cindriću i Katarini Bešlić šalju „predmet: poziv na platež“ (P-DO-536/09) kojim navode dug prema tuženici Republici Hrvatskoj u iznosu od 52.500,00 kn sukladno presudi Županijskog suda u Sisku (GŽ-1217/07) iz prosinca 2009. Ovim dopisom Općinsko državno odvjetništvo zahtijeva podmirenje troškova uz zatezne kamate u roku od 30 dana ili će se u protivnom pokrenuti postupak prisilne naplate pred nadležnim sudom koji bi prouzročio dodatni trošak. U tim trenucima Alojz Cindrić i Katarina Bešlić dolaze do zida pravosudnog labirinta iz kojeg ne mogu izaći. U toj situaciji 1. ožujka 2013. šalju pismo na adrese Ureda predsjednika Republike Hrvatske, Predsjednika vlade Republike Hrvatske, Ministarstva financija, Ministarstva branitelja, Ministarstva socijalne politike i mladih, Ministarstva pravosuđa, Pučkog pravobranitelja te Hrvatskog helsinškog odbora u kojem elaboriraju zamolbu kojom traže da ih se žurno primi na razgovor (rok plaćanja je 30 dana iza kojeg slijedi ovrha) u cilju otpisa potraživanja troškova parničnog postupka što smatraju da je minimalno obeštećenje za žrtvu koju su podnijeli i oni i njihovi roditelji. Alojz i Katarina na kraju ove sudske borbe unatoč svim pravnim mogućnostima Republike Hrvatske podnose tužbu Europskom sudu za ljudska prava u Strasbourgu (Zahtjev br. 72152/13). Europski sud za ljudska prava 6. rujna 2016. godine jednoglasno zaključuje kako „tužena država treba isplatiti podnositeljima zahtjeva solidarno u roku od tri mjeseca od dana konačnosti presude, na temelju članka 44. stavka 2. Konvencije sljedeće iznose: 5.000 EUR (pet tisuća eura) na ime neimovinske štete, 3.400 EUR (tri tisuće četiri stotine eura) na ime imovinske štete, 3.000 EUR (tri tisuće eura) na ime troškova i izdataka, plative izravno na bankovni račun zastupnika podnositelja zahtjeva te poreze koji se mogu obračunati na prethodno navedene iznose“ (Zahtjev br. 72152/13). Drugim riječima, Alojz Cindrić i Katarina Bešlić uspijevaju zatvoriti tražbine RH u obliku nagomilanog troška. Međutim, Europski sud isto tako odbija preostali dio tužbenog zahtjeva kojim bi Alojz i Katarina dobili naknadu za ubijene roditelje i tako završava duga i mukotrpa pravna borba u parničnom postupku između Cindrić-Bešlić i Republike Hrvatske.

S druge strane, paralelno s parničnim postupkom odvijao se i kazneni postupak protiv osumnjičenih za ubojstvo supružnika Cindrić. Okružni sud u Glini već 28. siječnja 1992. godine donosi rješenje (KIO-3/92-) kojim se naređuje provođenje istrage protiv Dragana Perenčevića i Slobodana Mutića zbog osnovane sumnje da su 6. siječnja 1992. godine u Jošavici, u namjeri da

liše života Stjepana i Paulu Cindrić iz automatske puške više puta pucali i na licu mjesta ubili supružnike Cindrić. Hrvatske vlasti su u kolovozu 1995. godine ponovno uspostavile kontrolu nad Petrinjom te su već u travnju 1996. krenula prva ispitivanja, pa je tako 16. travnja ispitan ujak Katarine i Alojza, brat ubijenog Stjepana Cindrića. Osumnjičenici su početkom 2000-ih već pobjegli iz Hrvatske te je krenuo postupak za njihovo izručenje u obliku međunarodnog naloga za uhićenja - Slobodan Mutić se nalazio u SAD-u, a Dragan Perenčević u Srbiji. U konačnici, Slobodan Mutić izručen je Republici Hrvatskoj, dok je Dragan Perenčević ostao u Srbiji te je ispitan video linkom. Županijsko državno odvjetništvo 23. veljače 2018. godine podiže optužnicu (K-DO-41/18) u kaznenom predmetu protiv I. optuženog Dragana Perenčevića i II. optuženog Slobodana Mutića, zbog kaznenog djela iz članka 120. stavka 1. Osnovnog Krivičnog zakona Republike Hrvatske. Županijski sud u Zagrebu na temelju navedene optužnice iz 2018. godine, 11. prosinca 2019. godine donosi presudu kojom se I. optuženi Dragan Perenčević proglašava krivim da je 6. siječnja 1992. u selu Jošavica pored Petrinje ubio supružnike Cindrić. Perenčević je u istoj presudi proglašen krivim i da je „dana 22./23. prosinca 1991. u Petrinji, Veljka Vlahovića VII/33, za vrijeme oružanog sukoba između paravojskih postrojbi tzv. Republike Srpske Krajine s jedne i regularnih oružanih snaga Republike Hrvatske s druge strane, kao pripadnik milicije tzv. Republike Srpske Krajine [...] ušao u kuću Ivana Križevića, te iz vatrenog oružja call 7,62 mm iz neposredne blizine pucao u civile hrvatske nacionalnosti Ivana Križevića, Anu Križević i Damira Križevića“ (2 K-RZ-8/18) od kojih ozljeda su navedene osobe na licu mjesta umrle. Stoga se Dragan Perenčević osuđuje na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 15 godina. Glavni dokaz za ubojstvo supružnika Cindrić bile su čahure pronađene na mjestu ubojstva, a vještačenjem su potvrđene kao čahure ispaljene iz Perenčevićevog oružja. Naime, „mišljenje vještaka je da su sporne čahure izuzete s mjesta događaja i dostavljene na vještačenje kalibra 7,62 x 55mm te potiču od metka ispaljenih iz automatske puške broj 235845. Radi se upravo o automatskoj pušci koja je uz potvrdu oduzeta od Dragana Perenčevića“ (2 K-RZ-8/18). Slobodan Mutić kao II. optuženi u slučaju Cindrić oslobođen je optužbi. Prema informacijama dostupnima na stranicama *Documente*, „zastupnica optužbe, zamjenica sisačke županijske državne odvjetnice Sanja Jaguš, najavila je žalbu u odnosu na oslobađajući dio presude, a zadovoljna je presudom Perenčeviću. Odvjetnik Klaudio Čurin, punomoćenik oštećene obitelji Cindrić, rekao je da presuda ne predstavlja satisfakciju jer je osuđeni Perenčević nedostupan hrvatskim tijelima, dok je jedini prisutni optuženik Mutić oslobođen optužbe“ (*Documenta*, 2019). Također, presuda sadrži rješenje prema kojem I. opt. Perenčević mora isplatiti oštećeniku Alojzu Cindriću 23.183,34 kune sa zakonskom zateznom kamatom. Pravni tim Cindrić-Bešlić „razočaran je i time što su oštećenici upućeni da imovinsko-pravne zahtjeve ostvaruju u parnici čime će biti izloženi dodatnoj viktimizaciji jer će morati dokazivati pretpostavku za naknadu štete iako je bilo temelja da se o tome odluči u kaznenom postupku“ (*Documenta*, 2019).

8. Zaključak

Supružnici Cindrić, poznati stomatolozi, ubijeni su kao nenaoružani civili tijekom rata u Petrinji zbog svoje hrvatske nacionalnosti. Njihova kćer Katarina je zajedno s njima proživljavala torturu zatočena u vlastitom podrumu da bi na kraju, spletom okolnosti uspjela pobjeći iz Petrinje dok su njezini roditelji ubijeni. Katarina Bešlić kao civilna žrtva rata želi „da se pravda zadovolji“ (Bešlić, 2020) jer smatra da „mi kao žrtve rata tražimo satisfakciju jer naši roditelji su dali nešto najvrjednije, a to je život“ (ibid.). Pravna borba koju su vodili Alojz Cindrić i Katarina Bešlić ostavila je duboki osjećaj nepovjerenja, razočarenja i ljutnje prema pravosudnom sistemu Republike Hrvatske. Pravda koju Katarina traži već trideset godina kao civilna žrtva rata koja je izgubila roditelje i osobno prošla torturu ratom zahvaćene Petrinje nije ostvarena. Katarina vjeruje da je zakon važan kako bi civilne žrtve započele iscjeljenje traumatičnih iskustava proživljenih u ratu.

9. Kronologija

6. siječnja 1992. – Nakon što su nekoliko mjeseci bili zatočeni, Stjepan i Paula Cindrić odvedeni su u Jošavicu gdje su oboje ubijeni vatrenim oružjem.

28. siječnja 1992. – Okružni sud u Glini donosi odluku o provođenju istrage protiv Perenčević Dragana i Mutić Slobodana zbog sumnje da su 6. siječnja 1992. usmrtili supružnike Cindrić (KIO-3/92-).

* Nema službenih potvrda o ishodu ove istrage i slučaja.

Kolovoz 1995. – Hrvatske vlasti su ponovno uspostavile kontrolu nad gradom Petrinjom.

16. travnja 1996. – Policija je ispitala ujaka (M.C.) Katarine i Alojza, brata ubijenog Stjepana Cindrića koji izjavljuje da su njegov brat i supruga njegovog brata ubijeni 6. siječnja 1992. te da mu je Policija „Srpske autonomne oblasti Krajine“ predala tijela s dozvolom da ih sahrani.

19. rujna 2000. – Hrvatske vlasti pokreću istragu kada je osoba M.M. ispitana u vezi sa zločinom.

4. siječnja 2001. – Državno odvjetništvo i Županijski sud pokreću istrage protiv dvojice osumnjičenih (Perenčević i Mutić) koji su tada već pobjegli iz Hrvatske. U tom kontekstu, pokreću se postupci za njihovo izručenje u obliku međunarodnih naloga za uhićenje (Mutić – SAD, Perenčević – Srbija).

14. siječnja 2005. – Interpol u Washingtonu obavještava da ima valjanu lokaciju osumnjičene osobe (Mutić).

16. ožujka 2006. – Katarina Bešlić i Alojz Cindrić podnose građanskopravnu tužbu protiv države radi naknade neimovinske štete u iznosu od 500.000 kn za svakog.

9. ožujka 2007. – Općinski sud prihvaća tužbeni zahtjev podnositelja te dosuđuje svakom 300.000 kn.

10. siječnja 2007. – Ministarstvo pravosuđa SAD-a traži dodatne dokumente za izručenje.

12. i 13. veljače 2008. – Hrvatske i američke vlasti održale su konzultacije u Zagrebu u vezi izručenja.

18. veljače 2009. – Vlasti u Srbiji saslušale su osumnjičenog Dragana Perenčevića te je njegova izjava 3. ožujka 2009. proslijeđena hrvatskim vlastima.

Travanj 2009. – Ministarstvo domovinske sigurnosti SAD-a zatražilo je od hrvatskog Ministarstva pravosuđa pravnu pomoć zbog optužbi prema optuženom Mutiću za prijevaru i zloupotrebu dokumenata.

3. prosinca 2009. – Županijski sud preinačio je presudu iz 2007. u parničnom postupku Katarine Bešlić i Alojza Cindrića kojom je dosuđena isplata 300.000 kn svakom. Ujedno, naloženo je da podnositelji zahtjeva isplate državi iznos od 52.500 kn na ime parničnih troškova.

19. lipnja 2012. – Vrhovni sud Republike Hrvatske potvrđuje presudu iz 2009.

1. veljače 2013. – Podnositelji zahtjeva, Katarina Bešlić i Alojz Cindrić podižu ustavnu tužbu.

1. ožujka 2013. – Katarina Bešlić i Alojz Cindrić šalju otvoreno pismo Uredu predsjednika Republike Hrvatske, Predsjedniku vlade RH, Ministarstvu financija, Ministarstvu branitelja, Ministarstvu socijalne politike i mladih, Ministarstvu pravosuđa, Pučkom pravobranitelju te Hrvatskom helsinškom odboru te sve navedene institucije upoznaju sa svojim slučajem i presudom o isplati 52.500 kn Republici Hrvatskoj.

9. svibnja 2013. – Ustavna tužba je odbijena.

5. studenoga 2013. – Katarina Bešlić i Alojz Cindrić pokreću postupak pred Europskim sudom za ljudska prava protiv Republike Hrvatske.

6. rujna 2016. – Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu donosi jednoglasnu presudu kojom presuđuje da tužena država treba isplatiti podnositeljima zahtjeva u roku od tri mjeseca od dana konačnosti presude, sljedeće iznose:

- 5.000 EUR (pet tisuća eura) na ime neimovinske štete;
- 3.400 EUR (tri tisuće četiri stotine eura) na ime imovinske štete;
- 3.000 EUR (tri tisuće eura) na ime troškova i izdataka, plative izravno na bankovni račun zastupnika podnositelja zahtjeva;
- poreze koji se mogu obračunati na prethodno navedene iznose
(Zahtjev br. 72152/13)

Također, Sud donosi odluku kojom se odbija preostali dio tužbenog zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravičnom naknadom.

Literatura

1. Lucić, J. (ur.) (2011). *2. gardijska brigada Hrvatske vojske Gromovi*. Ministarstvo obrane RH, Glavni stožer Oružanih snaga RH. Zagreb
2. Šetafncić, D. (2019). *Operacija Hrvatske vojske „Vihor” u prosincu 1991. godine*. Časopis za suvremenu povijest, Vol. 51 No. 3, dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=334474, posjećeno 18. ožujka 2021.
3. *Documenta* (2012). *Priopćenje povodom dvadesete obljetnice stradanja u petrinjskom kraju*, dostupno na: <https://documenta.hr/novosti/priopcenje-povodom-dvadesete-obljetnice-stradanja-u-petrinjskom-kraju/>, posjećeno 13. ožujka 2021.
4. *Documenta* (2019). *Za ratni zločin protiv hrvatskih civila Perenčević osuđen na 15 godina zatvora, Mutić oslobođen optužbe*, dostupno na: <https://documenta.hr/novosti/za-ratni-zlocin-protiv-hrvatskih-civila-perencevic-osuden-na-15-godina-zatvora-mutic-osloboden-optuzbe/>, posjećeno 18. ožujka 2021.
5. Bešlić, Katarina. *Osobni intervju*, 12. prosinca 2020.
6. *Documenta* – Centar za suočavanje s prošlošću. *Arhiva dokumenata sudskih procesa*